Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно европейската програма за наблюдение на Земята (ГМОСС) и нейните начални операции (2011—2013 г.)“,

COM(2009) 223 окончателен — 2009/0070 (COD)

(2010/C 339/04)

Докладчик: **г-н VAN IERSEL**

На 30 юни 2009 г. Съветът реши, в съответствие с член 157, параграф 3 от Договора за създаване на Европейската общност, да се консултира с Европейския икономически и социален комитет относно

„Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно европейска програма за наблюдение на земята (ГМОСС) и нейните начални операции (2011–2013 г.)“

COM(2009) 223 окончателен – 2009/0070 (COD).

Специализирана секция „Единен пазар, производство и потребление“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 5 януари 2010 г.

На 459-ата си пленарна сесия, проведена на 20 и 21 януари 2010 г. (заседание от 20 януари 2010 г.), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 184 гласа „за“, 2 гласа „против“ и 4 гласа „въздържал се“.

1. **Заключения и препоръки**

1.1 ЕИСК приветства Регламента за европейска програма за наблюдение на земята (ГМОСС) и първоначалните ѝ операции като стратегически етап в една нова рамка за разработване на напълно развита европейска космическа политика.

1.2 ЕИСК е убеден, че в този контекст могат да бъдат постигнати значителни ползи, като се прилагат съществуващите политики на ЕС, разработват се нови политики, засилва се предоставянето на интелигентни услуги и услуги, разработени за конкретните потребности в Европа и извън нея, и като се затвърждава позицията на ЕС в международните преговори.

1.3 Ползите за обществото и гражданите ще бъдат особено удовлетворителни, тъй като спътниковите услуги засягат широк кръг изключително актуални въпроси, сред които изменението на климата, извънредните ситуации, екологични и здравни въпроси, включващи качеството на водата и въздуха (замърсяване), селското и горското стопанство, изчерпването на природните ресурси, космически въпроси и въпроси, свързани с обществената сигурност и отбраната.

1.4 Необходимо е високо качество на космическите компоненти и in situ (наземните) компоненти, както и увеличаване на възможностите им за взаимодействие и синергия. Спътниковите услуги ще добавят значителна стойност към наземните, въздушните и морските услуги ([1]).

1.5 Спътниковите услуги са насочени главно към европейските агенции и публичните служби в държавите-членки. Частният сектор също ще се възползва от тях. С развитието на пазара ще се разшири спектърът на полезните услуги, предоставяни на публичния и частния сектор. Секторът надолу по веригата, който се състои предимно от МСП, изисква специално внимание и финансиране.

1.6 Управлението е от първостепенно значение. Основните елементи са:

— координация и логическа свързаност, основаващи се на признаването на „космоса“ като интегрирана тема на ЕС и безрезервната ангажираност на всички генерални дирекции на Комисията и европейските агенции, които участват в свързани с космоса политики и дейности;

— координация между Комисията и много различни заинтересовани страни от публичния сектор в държавите-членки;

— оперативните познания, с които разполага Комисията за работа със сектора надолу по веригата;

— благоприятни рамкови условия, които насърчават частните инвестиции.

1.7 Ефективната взаимосвързаност между космическата и наземната инфраструктура ще позволи непрекъснатото генериране на изчерпателни и надеждни данни. Пълният и отворен достъп до данни е изключително важен за избягване на нарушения на конкуренцията и за стимулиране на сектора надолу по веригата. Трябва да бъдат защитени данните, които са ясно определени като чувствителни за държавите-членки и Европейския съюз.

([1]) Приносът на спътникови услуги ще гарантира, например, по-бърз достъп до съответна информация, като по този начин ще осигурява повече време за вземане на решения и за изготвяне на ответни мерки. Освен това те ще улесняват глобалното и регионално тълкуване на събития и непредвидени проблеми.

1.8 ЕИСК разглежда финансовия пакет в размер на 150 милиона евро като първа стъпка за насърчаване на приложенията. За да се даде цялостна положителна оценка, трябва да бъдат уредени все още нерешените въпроси. За да може системата успешно да постигне политическите си цели, е необходимо преговорите да продължат и да се внесе яснота във връзка с възможния недостиг на финансови средства, въвеждането на „часовои Б“ в допълнение към „часовои А“ и разпределението на общностния бюджет сред заинтересованите страни.

1.9 Предстоящите спътникови услуги се отнасят до широк кръг области, които пряко отговарят на потребностите на обществото и на гражданите. Поради това ЕИСК настоятелно препоръчва да се изготви комуникационна стратегия на ЕС с цел да се повиши осведомеността на обществеността за бъдещите ползи на програмата за наблюдение на земята, като се отдели специално внимание на образованието и обучението на технически експерти в тази област.

1.10 Програмата за наблюдение на земята следва да намери място в Лисабонската стратегия за периода след 2010 г.

2. **Европейската космическа политика в развитие**

2.1 Политическите и икономическите стратегически съображения са главните двигатели на засиления интерес към космоса. Предвид изменението на климата, целите в областта на околната среда и космоса, сигурността на гражданите, както и създаването на допълнителна отбранителна инфраструктура, подобрените оперативни услуги, свързани с космоса, са особено желателни.

2.2 За да се отговори на увеличаването на космическите дейности в световен мащаб, характеризиращо се с нарастващ брой партньори и конкуренти ([2]), са необходими независима европейска космическа политика и независими услуги.

2.3 След публикуваните през изминалото десетилетие бяла книга и зелена книга на Комисията и Рамковото споразумение между Европейската космическа агенция (ЕКА) и Комисията през 2003 г., всичките посрещнати положително, ЕИСК изцяло подкрепи политиките, изложени в документите на Съвета по въпросите на космоса, Комисията и ЕКА от април-май 2007 г ([3]). През октомври 2009 г. председателят Barroso подчерта значението на космоса за широк спектър политики на ЕС ([4]).

2.4 ЕКА извърши впечатляваща работа за дълъг период от време. Освен научните изследвания, космическите програми улесниха развитието на оперативните услуги съвместно с частни предприятия. Миналата година ЕИСК заключи, че ЕКА е провела успешна „индустриална политика“. Съгласно новото разпределение на задачите между ЕКА и Комисията, Комисията вече изцяло отговаря за оперативната фаза на проектите.

2.5 ЕИСК вече изрази очакванията си, че участието на Комисията в изготвянето на политиката и финансирането следва и трябва да доведе до увеличаване на дейностите, свързани с космоса, на публичния и частния сектор.

2.6 В същия дух Комисията предлага Регламента относно ГМОСС и нейните начални операции (2011–2013 г.) като по-нататъшен необходим етап в изпълнението на изискванията за постигане на напълно развита европейска космическа политика.

2.7 ГМОСС предизвика засилен интерес и интензивно планиране от европейските агенции и публичния и частния сектор в Европа.

2.8 С оглед на ефективното използване на потенциалните ползи от ГМОСС, миналата година ЕИСК приветства създаването на Бюро за ГМОСС към ГД „Предприятия и индустрия“, което ще отговаря за координацията. Тази координация е особено желателна, тъй като програмата е свързана с дейността на редица генерални дирекции и по Седмата рамкова програма (РП7).

2.9 Засилената координация на европейско равнище и между Комисията и държавите-членки също ще бъде от полза и за интегрираните подходи в държавите-членки, където те често липсват. Благодарение на нея може също да се повиши осведомеността за значението на „космоса“ и да се подобри представата за него, като се изтъкне връзката му с конкретни услуги за гражданите.

3. **Регламентът**

3.1 Освен изследователската и развойна дейност по ГМОСС – области, в които Комисията, ЕКА и държавите-членки са действащи партньори, Комисията ще се съсредоточи върху въпроси, в които действието на Общността ще осигури ясна добавена стойност.

3.2 Настоящият регламент предвижда оперативни услуги в по-голям мащаб. Тъй като това е нов етап в нова рамка, както изготвянето на програмата, включително подборът на приоритети, така и управлението бяха предмет на задълбочени консултации между всички заинтересовани страни, координатори по ГМОСС в държавите-членки, (потенциални) потребители и промишления сектор.

3.3 Регламентът относно европейската програма за наблюдение на Земята осигурява правна основа за програмата ГМОСС и финансиране от ЕС за началните операции в периода 2011-2013 г. в размер на 107 милиона евро от бюджета на Комисията, като 43 милиона са целево отпуснати допълнително по РП7 т.е. общо 150 милиона евро, докато се постигне споразумение по многогодишния бюджет на ЕС за периода 2013-2020 г. ([5])

([2]) В този контекст следва да се посочи Глобалната система за наблюдение на Земята (GEOSS). Чрез ГМОСС Европа възнамерява да играе изключително важна роля в GEOSS.

([3]) ОВ C 162, 25.6.2008 г., стр. 24

([4]) Встъпително слово на председателя на Комисията на Конференцията „Амбициите на Европа в космоса - нови възможности за европейските предприятия и гражданското общество“, Брюксел 15-16 октомври 2009 г.

([5]) Тези средства са в допълнение към 1,4 милиарда EUR, предоставени по РП7 за космически проекти.

3.4 Предвиждат се пет области на действие: за периода 2011–2013 г. ударението ще бъде поставено върху услуги за ответни действия при извънредни ситуации и услуги за мониторинг на земната повърхност ([6]).

3.5 Началните операции на ГМОСС ще бъдат ръководени от Комисията като част от цялостните дейности на ЕС във връзка с ГМОСС, които обхващат също научноизследователските дейности на ЕС и дейностите на партньорите по ГМОСС. Трябва да се прави разграничение между тази рамка и равнището на техническо изпълнение на космическия компонент на ГМОСС, което ще бъде възложено на ЕКА.

3.6 Освен постигнатото общо споразумение между заинтересованите страни, по време на консултациите беше подчертана и огромната потребност от надеждни и точни данни.

3.6.1 Различни потребители като изследователските общности, националните и регионалните публични власти и службите за сигурност имат остра нужда, като понякога дори изключително спешно, от надеждни данни.

3.6.2 Надеждни, непрекъснато предоставяни данни са необходимо условие за по-нататъшното развитие на пазарите на наблюдение на Земята в Европа от сектора надолу по веригата, като по този начин се благоприятства растежът и създаването на работни места ([7]).

3.7 По отношение на „субсидиарността“ следва да се отбележи, че от цялостната оценка става ясно, че услугите, които следва да се предоставят по този регламент, изискват обединяването на европейско равнище на приносите на държавите-членки, така че да позволят реализирането на икономии от мащаба, както и ефективно прилагане на законодателството на ЕС в областта на околната среда ([8]).

4. **Общи бележки**

4.1 В допълнение към съществуващите научноизследователски програми, услуги и някои операции, ЕИСК горещо приветства като стъпка напред от стратегическо значение началните операции, предвидени в Регламента относно европейската програма за наблюдение на Земята.

4.2 Със стартирането на ГМОСС Комисията и ЕКА започнаха програма за гражданско оперативно използване на сателитните данни, които, освен метеорологичните им приложения, са уникални в света поради мащаба и дълбочината си. Непрекъснатото развитие и осъществяването на ГМОСС ще даде възможност на европейската индустрия да заеме позиция на първостепенен участник в световен мащаб.

4.3 Проведените широки консултации с всички заинтересовани страни, както и оценката на въздействието показват наличието на общо съгласие по целите на програмата и новите възможности, които предлага. Извършените по заявка многобройни специфични проучвания разкриват сходни ползи от ГМОСС и нараснали възможности за участниците от публичния и частния сектор ([9]).

4.4 Ползите от новите операции, очаквани от широк кръг заинтересовани страни от публичния и частния сектор и ЕИСК, могат да бъдат обобщени, както следва:

— от стратегическа гледна точка ГМОСС отразява непрекъснато увеличаващите се отговорности на ЕС на европейско и международно равнище и трайното му влияние върху въпроси от европейско и световно значение;

— навременна спътникова информация, изготвена по заявка за специфични нужди, ще помогне на Комисията, държавите-членки и регионите да изпълняват съществуващите програми по-ефективно;

— могат да бъдат изготвяни по-точно (нови) политики;

— спътниковите данни ще допринесат значително за някои некосмически дейности, тъй като ще позволят да се усъвършенстват познанията и да се разшири събирането на данни ([10]);

— новата информация ще създаде допълнителна стойност за европейските агенции, като Европейската агенция за околната среда и Европейската агенция за отбрана;

— ще бъдат създадени огромни възможности за дейностите надолу по веригата в частния сектор;

— нови услуги по заявка на националните публични органи и агенции ще доведат до ползи за гражданите в областта на околната среда и сигурността, икономии на разходи благодарение на интелигентни решения, и ще представляват фактор за растеж;

— позицията на ЕС ще се основава върху по-широки и задълбочени познания в международните преговори по въпроси като изменението на климата и споразумения, насочени към по-ефективен мониторинг;

— специфични услуги, основаващи се на информация за определени нужди, ще улеснят прилагането на политиките на ЕС за развиващите се страни.

4.5 Очаква се съотношението разходи-ползи да бъде положително: относително скромният оборот ще създаде значителни предимства.

4.6 Срокът на изпълнение на програмите на ЕКА е ограничен до три години. Съветът следва да определи дългосрочните ангажименти на ЕС за периода след 2013 г. Непрекъснатостта на оперативните програми е от ключово значение. Дългосрочното планиране е решаващо за ползите от наблюдението на Земята за публичните цели и услуги. То е и главно условие за стимулирането на сектора надолу по веригата да разработва услуги.

([6]) Вж. член 3 от Регламента.

([7]) Вж. член 8 от Регламента.

([8]) Вж. също така член 4, параграф 3 от Регламента.

([9]) Виж по-специално „Socio-Economic Benefits Analysis of GMES“ (Анализ на социално-икономическите ползи от ГМОСС), PriceWaterhouseCooper, октомври 2006 г., „EU Space Policy and its potential for EU industrial sector competitiveness“ (Космическата политика на ЕС и нейният потенциал за конкурентоспособността на промишлеността на ЕС), проучване за ЕП, 2007 г., и „Study on the competitiveness of the GMES downstream sector“ (Проучване на конкурентоспособността на сектора надолу по веригата на ГМОСС), Ecorys and others, ноември 2008 г.

([10]) Примери са TERRAFIRMA - информационна услуга за риск от движение на земните пластове, напр. в крайбрежни и земетръсни зони; PROMOTE – информационна услуга за качеството на въздуха; MY OCEAN – услуга за наблюдение на океаните и прогнозиране; SAFER - услуга за ответни действия при извънредни ситуации.

4.7 В същия контекст жизненоважно е да се гарантира непрекъснатостта, надеждността и пълният и отворен достъп до данни на всички заинтересовани страни.

4.8 Особено важно за устойчивостта на космическата политика е информираността на обществеността в Европа. Съществува спешна необходимост от изготвянето на комуникационна стратегия на ЕС, която да гарантира обществена подкрепа и ясно да обяснява бъдещите ползи от спътниковите услуги за обществото и гражданите.

4.9 В същия контекст ЕИСК подчертава, че е необходимо да се отдаде специално внимание на образованието и обучението на технически експерти в тази област.

5. **Управление**

5.1 Още от самото начало следва да се гарантира правилно управление и ръководство, тъй като началните операции ще определят рамката, в която ще се разширяват операциите на по-късен етап. Управлението се отнася по-специално до посочените по-долу въпроси.

5.1.1 По разбираеми причини „космосът“ дълго време беше относително изолирана политическа област в ЕС, но сега следва да се разглежда като пълноправна политика на Общността. Тя напълно ще се интегрира в Лисабонската стратегия след 2010 г ([11]).

5.2 Всички генерални дирекции на Комисията, които участват в космическите политики, следва хармонизирано да съгласуват дейностите си, за да се избегне дублирането им и да се предвидят действия, в случай че повече от една генерална дирекция участва в наблюдението на Земята.

5.3 Европейските агенции и генералните дирекции, а именно ГД „Изследвания“, ГД „Околна среда“, ГД „Земеделие и развитие на селските райони“, ГД „Правосъдие, свобода и сигурност“, ГД „Здравеопазване и защита на потребителите“, ГД „Развитие“, ГД „Търговия“ и ГД „Външни отношения“, трябва да бъдат приобщени поради две допълнителни причини:

— да се предоставя точна информация, която да позволява да се създадат сателитни услуги за подкрепа;

— да се извлече полза от предоставените услуги.

5.4 Правилно съгласувани подходи в рамките на и от Комисията също ще гарантират последователност и оперативна съвместимост между програмата за наблюдение на Земята и други програми, свързани с космоса, като телекомуникациите и транспорта.

5.5 Необходима е ефикасна координация поради големия брой оператори на национално равнище, които участват при равни условия в събирането на информация.

5.6 Спътниците, пунктовете за автоматично измерване и интернет правят във все по-голяма степен възможно проследяването на околната среда в реално време. ГМОСС може да допринесе като действие „Най-актуална информация за взимане на решения“ при измерване на качеството на околната среда в рамките на „Отвъд БВП“ ([12]).

5.7 Нарастващият брой спътници изисква внимателно управление на всички космически активи, за да се избягват сблъсъци в космоса, които биха довели до крайно нежелано замърсяване и отломки в космическото пространство.

6. **Специфични въпроси**

6.1 Наблюдението на Земята е все още относително малък пазар в сравнение с пазарите, свързани с космоса като цяло. През 2005 г. приходите в световен мащаб възлизат на 1,3 милиарда евро, от които 0,4 милиарда евро в Европа, като половината от тези приходи са генерирани от метеорологични приложения.

6.2 Секторът нагоре по веригата за наблюдението на Земята е главно институционален и зависи от публичното финансиране. Въведените в експлоатация спътници за наблюдение с търговско предназначение се разработват в рамките на публично-частни партньорства и все още зависят от публично финансиране.

6.3 *Данните са от ключово значение*

6.3.1 ЕИСК подчертава необходимостта от пълен и отворен достъп до данни като условие за създаване на равнопоставеност между публичните и частните участници и за насърчаване развитието на все още слабия частен сектор.

6.3.2 Непрекъснатото предоставяне на данни е от първостепенно значение за напредъка на един жизнеспособен сектор надолу по веригата. В това отношение несигурността би представлявала огромна спънка за пазара поради предположения, че необходимата структура няма да отговори на очакванията.

6.3.3 Обратната информация от промишления сектор във връзка с първата серия от оперативни спътници за ГМОСС – „часовои А“ е определено положителна ([13]). Въпреки това съществуващата верига за изтегляне на космически данни изисква специално внимание, за да се гарантират оптимални условия.

6.3.4 Планираните „часовои Б“ са също толкова важни за устойчивостта, тъй като те ще заменят „часовоите А“, чийто срок изтича, и ще осигурят непрекъсваемост на предоставянето на услугата в случай на повреда в спътника. Финансирането на „часовоите Б“ е все още несигурно и трябва да бъде осигурено.

([11]) Вж. бележка под линия 4.

([12]) Вж. Съобщение на ЕК „Отвъд БВП: Измерване на напредъка в свят на промени“, COM(2009) 433 окончателен.

([13]) Вж. Информационен ден на промишлеността, посветен на политиката в областта на данните от часовоите на ГМОСС, Брюксел, 11 септември 2009 г.

6.3.5 За да се осигури непрекъснато предоставяне на услугата или разработване на нови услуги, бъдещият механизъм за определянето на цени за ползването на данни трябва да бъде изяснен на сектора надолу по веригата възможно най-скоро след провеждането на консултации.

6.4 *Финансови условия*

6.4.1 Финансовите средства за началните операции за периода 2011-2013 г. възлизат на 150 милиона EUR, т.е. 43 милиона EUR по 7РП и 107 милиона EUR от бюджета на Комисията. ЕИСК призовава за яснота по някои нерешени въпроси.

6.4.2 Заинтересованите страни трябва да бъдат сигурни, че финансовият пакет в размер на 107 милиона евро ще бъде предоставен като финансиране или кредит. Трябва да се изяснят правилата за участие. Следва ли асоциираните държави да се смятат за потенциални бенефициери на безвъзмездна помощ или договори?

6.4.3 Предвид очакваните резултати, 150 милиона евро едва ли ще са достатъчни. Първо, съществува широко разпространено мнение, например в ЕКА и EADS (Европейския авиационен и отбранителен консорциум), че са необходими допълнително 30 милиона евро по 7РП, за да може наземните инсталации да отговарят на изискванията. Второ, не е ясно как ще бъде обхванат 2013 г., дори и да има голяма вероятност финансовите средства в бюджета за 2013–2020 г. да бъдат гарантирани.

6.4.4 Трета област на загриженост е планираният старт на „часовои Б“, тъй като финансирането все още не е предвидено в бюджета и поради това въпросът остава нерешен ([14]).

6.4.5 Друго предизвикателство е финансирането на свързаните морски, атмосферни услуги и услуги за сигурност, по което трябваше да бъде взето решение едновременно с финансирането на наземните услуги и услуги при спешни ситуации. ЕИСК би желал да получи индикации за финансирането на тези услуги и степента на участие на 7РП и 8РП, както и на генералните дирекции на Комисията и по-специално ГД „Околна среда“. Подобно изясняване е от голямо значение за сектора надолу по веригата.

6.4.6 Допълнително необходимите финансови средства не следва непременно да бъдат осигурени единствено от бюджета на ЕС. Възможни са и други източници, например от ЕКА или от държавите-членки.

6.5 *Секторът надолу по веригата*

6.5.1 Понастоящем секторът на наблюдение на Земята, намиращ се надолу по веригата, който е в процес на развитие, е малък, фрагментиран сектор, обхващащ около 150 предприятия с приблизително 3 000 служители през 2006 г. През същата година общите приходи на този сектор в Европа възлизат на 250-300 милиона евро. Приходите от публичния сектор са в размер на около 150 милиона евро. Клиентите са предимно публични власти и агенции. Печалбите са нестабилни. В САЩ този промишлен сектор е от два до три пъти по-голям отколкото в Европа. Той се развива и с по-високи темпове ([15]).

6.5.2 В момента се извършва един необходим процес на групиране на дейностите (клъстеринг) надолу по веригата.

6.5.3 Въпреки ограничения мащаб на осъществените операции, дългогодишната връзка между ЕКА и промишлеността доведе до съсредоточаване на експертен опит в ЕКА като улесняващ фактор, свързан с услугите. В резултат на това беше създадена успешна индустриална политика.

6.5.4 Предвид факта, че отговорността за приложенията ще премине от ЕКА към Комисията, ЕИСК призовава службите на Комисията да гарантират същия технически експертен опит по отношение на промишления сектор.

6.5.5 Основните насоки на предстоящата програма са ясни. Силен акцент ще бъде поставен върху приобщаването на МСП, чийто творчески потенциал, според ЕИСК, е от първостепенно значение. В този контекст ЕИСК би искал да наблегне на два въпроса:

6.5.5.1 Проектните бюджети в размер на 25 милиона EUR изискват участието на големи предприятия. ЕКА проактивно потърси участието на МСП. Същият подход трябва да възприеме и Комисията.

6.5.5.2 МСП трябва да бъдат поканени при равни условия да станат главни изпълнители на по-малки проекти.

6.5.6 При търгове за проекти, свързани с финансов пакет в размер на 150 милиона EUR за периода 2011-2013 г., Комисията трябва да следи много внимателно за евентуални нарушения от страна на заинтересованите страни от публичния сектор, които биха могли да бъдат утежнени от оценките на консултантите. Понастоящем често няма достатъчна яснота за ролята на публичния сектор като основен клиент на услуги.

6.5.7 Тъй като ГМОСС има за цел създаването на иновационна промишленост на геоинформационни услуги, програмата трябва да достигне до всички участници от промишления сектор. Тенденцията е да се включат основно промишлени сектори, които вече са свързани с космическата дейност. Въпреки това ЕИСК подчертава, че за да се осигури устойчиво бъдеще на ГМОСС, трябва да се привлечени всички участници от промишления сектор за геоинформационни услуги, независимо дали тези услуги са свързани с космоса или не са.

6.5.8 ЕИСК одобрява финансовата подкрепа за проекти на частни предприятия, за да се компенсира неефективността на пазара в този стратегически сектор с висок потенциал.

6.5.9 Понастоящем космическите дейности са концентрирани само в една част на ЕС. Предвид съществуващите способности, и в новите държави-членки може и трябва да се насърчава по-нататъшното развитие на сектора надолу по веригата.

([14]) „Часовои Б“ се разработват от ЕКА, но оперативните разходи следва да се поемат от Комисията. Съгласно изчисленията на EADS (Европейския авиационен и отбранителен консорциум) те възлизат на 165 милиона евро.

([15]) За по-пълни и подробни анализи вж. посочените в бележка под линия 9 проучвания.

6.5.10 ЕИСК смята, че повод за особена загриженост е намаляващият брой на специалистите в областта. Трябва да настъпи обрат в настоящата тенденция. За да може промишленият сектор да извлече максимална полза от възможностите, които се предлагат, са необходими повече образователни и обучителни програми за потенциални публични клиенти, както и във високотехнологичния сектор надолу по веригата.

6.6 *Сигурност*

6.6.1 Като се има предвид, че „космосът“ беше разглеждан отделно от ЕКА от съображения, свързани с „националната сигурност“, Споразумението между ЕК и ЕКА от 2004 г. и Резолюцията на Съвета от май 2007 г. представляват голям напредък в тази насока. ЕИСК приветства вниманието, което се отделя на използването на данните от ГМОСС и информацията за сигурността на гражданите и политиката за защита на данните за гарантиране на сигурността при използване на потенциално чувствителни данни от Комисията, европейските агенции и държавите-членки.

6.6.2 ЕИСК също приветства засилената координация между ГМОСС и Европейската агенция за отбрана, която ще гарантира връзките между политиката в областта на данните и приложенията на ГМОСС и планирането на европейските възможности в областта на сигурността и свързаните с това бъдещи изисквания.

6.6.3 ЕИСК изцяло подкрепя предвидения подход за „двойна употреба“ (или гражданско-отбранителен), който съчетава употреба за научни цели и цели, свързани със сигурността, като стратегическа пътна карта за ГМОСС. Такъв подход е изключително подходящ за посрещане на непосредствените предизвикателства, както и тези в средносрочен и дългосрочен план, като се повишат европейските способности в области като наблюдението на моретата, мониторинга на земната повърхност и границите, включително мониторинг ([16]) на организацията на незаконна миграция, на контрабандата и трафика с наркотици и защита на критичната инфраструктура, както и борбата срещу разпространението на оръжия.

Брюксел, 20 януари 2010 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Mario SEPI

([16]) В тясно сътрудничество с Агенцията за външните граници на ЕС FRONTEX, извършваща наземно наблюдение на границите.